

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1S/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8019200350
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marian Hoffmann, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8019200350.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a členiek senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v právnej veci žalobcov: 1. S. D., bytom J. XXX/XX, XXX XX D., 2. C. D., bytom J. XXXX/XX, XXX XX D., 3. T. D., bytom J. XXX/XX, XXX XX D., 4. S. K., bytom O. XXX/XX, XXX XX D., všetci právne zastúpení Dávidom Štefankom, advokátom, so sídlom Kutlíkova 17, Bratislava proti žalovanému Okresnému úradu Prešov, odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru č. 3, 080 01 Prešov, za účasti: 1. H. F. Q. C., bytom P. O. D. XXXXX, W. XXXXX, I. O., 2. E. I., bytom N. XXXX L., W., 3. J. E., bytom XXXX OS XXth. St. XXXX, N., AZ XXXXX-XXXX, I. štáty O., v konaní o správnej žalobe, preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OOP6-2019/013950-DRA zo dňa 19. marca, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. N e p r i z n á v a účastníkom nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Z administratívneho spisu správny súd zistil, že Okresný úrad Poprad, pozemkový a lesný odbor, rozhodnutím č.k. OU-PP-PLO-2018/002172-018-MI zo dňa 23.8.2018 rozhodol podľa § 9 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej aj ako zákon č. 229/1991 Zb.) tak, že X.Herte F. Q. C., Dr. S. I., 3. E. I., rod. I., X.Jolane K., rod. D., 5. J. E., rod. D., X.Ludmile D., rod. Z., 7. C. D., X.Jurajovi D. nevydáva nehnuteľností a nepriznáva právo na náhradu za nehnuteľností v napadnutom rozhodnutí špecifikovaných.

2. Dňa 20.3.1992 si C. Q. a E. D.- Q., obidve bytom I. XX, XXX XX D., uplatnili nárok na navrátenie vyvlastneného majetku v katastrálnom území I. I. (dom č.XX s dvorom o celkovej výmere XXXX m2 vedený v pozemnoknižnej vložke č. XX v katastrálnom území I. I., dom č. XX o výmere XXX m2 vedený pôvodne v pozemnoknižnej vložke č. XX, parcela č.XXX- záhrada o výmere XXX mX a parcela č. XX/X vedené v pozemnoknižných vložkách č. XX, XX, poľnohospodárske pozemky v uvedenom katastrálnom území vo vložkách č. XX, XX, XX), v katastrálnom území K. (vložka č. XXXX, XXXX, XXXX), I. pod T. (vložka č. XXX, XXX, XXX) a N. (vložka č. XXX) po pôvodných vlastníkoch O. J. a J. Q., rod. J..

3. Z oznámenia Okresného súdu Bratislava I. sp.zn. D/25/1994 zo dňa 6.10.2011 pôvodná žiadateľka C. Q. dňa 2.12.1993 zomrela a jej dedičmi sú sestra E. D. a H. F. Q. C.. Pôvodná žiadateľka E. D., rod. Q. zomrela dňa 12.8.2011 a podľa osvedčenia o dedičstve sp.z. 2S/245/2011, Dnot 34/2011 zo dňa

7.11.2012, jej dedičmi sú Dr. S. I., E. I., S. K., rod. D., J. E., rod. D. a C. D.. Dňa 22.6.2017 zomrel aj C. D. ako účastník konania a jeho dedičmi sú T. D., rod. Z. a C. D. a S. D..

4. Účastníci konania boli listami č. 1602/92 zo dňa 27.5.1992, č. 924/96 zo dňa 6.5.1996, č.725/96 zo dňa 15.10.1996, č. 807/96 zo dňa 4.11.1996 a č.1903/1003/07 zo dňa 27.9.2007 vyzvaní na doplnenie listín preukazujúcich oprávnenosť uplatneného nároku. Listom zo dňa 27.5.1992 správny orgán vyzval žiadateľky na predloženie dohody o vydaní nehnuteľností s povinnou osobou, predloženie aktualizovaných výpisov z PKV, čestných prehlásení a zároveň boli žiadateľkám zaslané aj príslušné vzory. Listom zo dňa 6.5.1996 správny orgán opätovne vyzval žiadateľky na predloženie dokladov z dôvodu, že ním žiadané doklady nedoložili. Listom zo dňa 15.10.1996 správny orgán upozornil žiadateľky, že vo veci nárokov podľa zákona o pôde od roku 1992 so správnym orgánom nekonajú a neodpovedajú na jeho výzvy. Listom zo dňa 4.11.1996 správny orgán upovedomil žiadateľky, že síce do konania doložili doklady, avšak tie najpodstatnejšie a to identifikácia parciel dohody o vydaní nehnuteľností nebola správnemu orgánu doložená. Listom zo dňa 27.9.2007 správny orgán žiadal okrem iného aj predloženie matričných dokladov a to rodných listov oprávnených osôb, úmrtných listov pôvodných vlastníkov a dedičské rozhodnutia, rozsudok súd z konania prebiehajúceho nezávislé od reštitučného konania na nehnuteľnosti, na ktoré si uplatňovali nároky, dohodu o vydaní nehnuteľností od povinnej osoby, potvrdenie o štátnom občianstve, z ktorých by bolo zrejmé splnenie podmienok oprávnených osôb podľa § 4 zákona o pôde.

5. Prvostupňový správny orgán mal za preukázané, že na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie v Poprade č. Kom.I/46-III zo dňa 8.8.1946 bol majetok osôb pod č. XXX./vd. J. O. r.H., Sp. I. a pod č. XXX./vd. Q. J. r. J., Sp. I., nachádzajúci sa v katastrálnom území K., konfiškovaný podľa ods. 1 a 10 § 1 nariadenia č. 104/45 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/46 Sb.n. SNR. Konfiškácia majetku J. O. v pozemnoknižnej vložke č. XXXX v katastrálnom území K. bola vyznačená Okresným súdom v Poprade pod č.d.XXXX/XX dňa 2.11.1948 na základe rozhodnutie Konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 8.8.1946 č. I/46-III/382. Konfiškácia majetku Q. J. v pozemnoknižnej vložke č. XXXX, XXXX v katastrálnom území K. bola vyznačená Okresným súdom v Poprade pod č.d.2211/48 dňa 2.11.1948 na základe rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Poprade č.I/46-III/406 zo dňa 8.8.1946. Z výmeru č.j.2.344/1947 zo dňa 7.10.1947 je zrejmé, že majetok O. J. a J. Q. pozostávajúci z nehnuteľností 1 (t.j. spolu 1) domu, dvora a záhrady čp.XX, zapísaných vo vložke č.XX pozemkovej knihy pre katastrálne územie I. I., bol konfiškovaný na základe uznesenia rady ONV v Poprade č. 551/1947-R podľa § 1 ods. 4 dekrétu prezidenta Republiky č.108/1945 Sb. o konfiškácii nepriateľského majetku a Fondoch národnej obnovy z dôvodu, že sú splnené podmienky pre konfiškáciu podľa § 1 ods. 1 tohto dekrétu. Z uvedeného rozhodnutia taktiež vyplýva, že menovaná osoba spadá pod ustanovenie čl.1 § 1 č.2 predmetného dekrétu, keďže je národnosti maďarskej, ku ktorej sa stále hlásila a pre členstvo a činnosť v Magyár Parte bola Okresným ľudovým súdom v Poprade potrestaná na verejné pokarhanie podľa § 5 nar.č.33/1945 Sb. Z rozhodnutia Konfiškačnej komisie v sídle Okresného národného výboru v Poprade č. 223/46-V zo dňa 28.11.1948 vyplýva, že J. Q., rod. J. je potrebné podľa § 1 ods. I písm. a) nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení čl. I nariadenia č.64/1946 Sb.n. SNR za osobu nemeckej národnosti, na základe čoho sa pôdohospodársky majetok, patriaci vlastníckym právom Q. J., považuje za konfiškovaný ku dňu 1.3.1945 a to bez ohľadu na katastrálne územie, v ktorom sa tento majetok nachádza. Upovedomením Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, sekcia „B“ č.32.706/47/I/B zo dňa 19.4.1948 bolo zamietnuté odvolanie J. Q. proti rozhodnutiu Konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 28.11.1946 č.223/46-V a rozhodnutie o rozhodnutie o konfiškácii pôdohospodárskeho majetku J. Q., nachádzajúcom sa v katastrálnom území Poprad zostalo nezmenené. Následne však listami Povereníctva pôdohospodárstva Bratislava č. 35943/50-IX/1 zo dňa 21.10.1950 a č.43632/50-IX/1zo dňa 9.11.1950 bolo vyhlásené rozhodnutie konfiškačnej komisie v Poprade č.223/46-V o konfiškácii J. Q. v kat. území I. I. parc. č. XX, XX, XX/X a XXX za právne neúčinné s tým, že konfiškácia ostatných nehnuteľností ostala nedotknutá. Okresným súdom Poprad bola dňa 17.2.1949 pod č.1364/49 návrh Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy- sekcia „B“, Pracovná skupina pre pozemkovú reformu v Kežmarku vyznačená konfiškácia majetku J. Q. v pozemnoknižnej vložke č. XXX v katastrálnom území I. pod T. na základe konfiškačného rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 8.8.1946 č.Kom V/46-III-454. Podľa zápisov v pozemnoknižných vložkách č.XXX, XXX v katastrálnom území I. pod T. nebola vyznačená konfiškácia majetku na meno pôvodnej vlastníčky J. Q., preto tieto nehnuteľností zostali zachované v jej vlastníctve. Okresným súdom Poprad bola dňa 2.1.1950 pod č.2/50 vyznačená konfiškácia majetku J. Q. v pozemnoknižnej vložke č. XXX v katastrálnom území N. na návrh N. pôdohospodárstva a pozemkovej reformy- sekcia „B“,

Pracovná skupina pre pozemkovú reformu v Kežmarku na základe rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 28.11.1946 č.223/46-V.

6. Z potvrdenia Štátneho archívu v Prešove č.SAPO3-2018/001814 zo dňa 4.4.2018 vyplýva, že O. J. a J. Q. boli dňa 5.8.1946 rozsudkom ľudového súdu č. Tľud 97/46 podľa nariadenia SNR č.33/1945 Zb. uznané vinnými, že vstúpili do politickej strany Magyar Párt, čím spáchali trestný čin podľa § 5 nar. Č.33/45 Sbn. SNR a bol im uložený trest verejného pokarhania.

7. Na takto zistený skutkový stav prvostupňový správny orgán aplikoval ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. a konštatoval, že k vydaniu nehnuteľností neboli splnené podmienky, nakoľko vydaniu podliehajú iba tie nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát v rozhodnom období konfiškáciou, ak neboli spod konfiškácie vyňaté. Správny orgán uviedol, že ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. je právnou normou, ktorá rozširuje okruh subjektov, ktoré sú oprávnené na vydanie nehnuteľností, pričom tieto osoby museli prísť o vlastníctvo k poľnohospodárskemu majetku konfiškáciou a to za predpokladu, že im vznikol nárok na jeho vyňatie podľa osobitných predpisov a spĺňajú ďalšie podmienky zákona ako štátne občianstvo Českej a slovenskej federatívnej republiky, trvalý pobyt na jej území a neboli odsúdené podľa osobitných predpisov. Taktiež dodal, že predmetné ustanovenie nie je normou zakladajúcou nárok na vyňatie majetku spod konfiškácie z hľadiska vecného, časového a ďalších hľadísk, neupravuje predpoklady vyňatia spod konfiškácie, nevymedzuje predmet vydania ani ďalšie predpoklady, na základe ktorých nárok na vydanie vznikol. Jedná sa o normu blanketného charakteru, ktorá stanovuje predpoklady pre subjekt a možno ju aplikovať iba za použitia ostatných noriem upravujúcich podmienky vyňatia spod konfiškácie. V tejto súvislosti správny orgán poukázal na ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., ktoré upravuje rozhodné obdobie, v ktorom malo dôjsť ku konfiškácii majetku, aby boli naplnené podmienky pre vydanie nehnuteľností. Správny orgán poukázal na to, že predmetné ustanovenie výslovne uvádza, že za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov môžu byť len osoby, vo vzťahu ku ktorým došlo k majetkovým krivdám v období komunistickej nadvlády. V tejto súvislosti uviedol, že strata vlastníctva konfiškáciou na základe predpisov z roku 1945, teda nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa, nebola zásadne produktom komunistickej nadvlády, preto pre aplikáciu zákona č. 229/1991 Zb. sú relevantné iba tie straty poľnohospodárskeho majetku, ku ktorým došlo v rozhodnom období alebo keď nedošlo k uspokojeniu právne založených nárokov na vyňatie spod konfiškácie. Vo vzťahu k rozhodnému obdobiu správny orgán poukázal na rozhodnutie 1Sžr/58/2011 zo dňa 14.2.2012 v spojení s uznesením Ústavného súdu SR č. I ÚS 330/2012-16 zo dňa 27.6.2012. Taktiež vychádzal aj zo záverov vyslovených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR č. Msždov 3/2003 zo dňa 27.11.2003, sp.zn. 1Sžr/5/2011 zo dňa 14.2.2012, sp.zn. 10Sžr/3/2012 zo dňa 25.1.2013, 1Sžr/75/2013 zo dňa 12.8.2014 ako aj z rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 22Sp/74/2015 zo dňa 2.10.2015. Záverom správny orgán dodal, že v konaní nebolo preukázané, že by pôvodné žiadateľky C. Q. a E. D., rod. Q., spĺňajú podmienky oprávnených osôb podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., najmä nebolo preukázané štátne občianstvo a trvalý pobyt v čase odňatia vlastníctva u pôvodných vlastníkov O. J. a J. Q., rod. J., ani štátne občianstvo a trvalý pobyt pôvodných žiadateľov C. Q. a E. D., rod. Q.. Taktiež poukázal na skutočnosť, že osoby O. J., J. Q. a C. Q. boli odsúdené podľa nariadenia č. 33/1945 SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdництва. Taktiež mal za to, že nie sú splnené ani ďalšie podmienky podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. v spojení s § 38 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom фонде a o pozemkových spoločenstvách a to vydanie rozhodnutí konfiškačnej komisie po 25.2.1948.

8. Voči predmetnému rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu sa žalobcovia odvolali a namietali, že skutočnosti týkajúce sa štátneho občianstva pôvodných vlastníkov ako aj žiadateľov si správny orgán vedel zistiť a uvedené aj bolo jeho úlohou v zmysle ustanovenia, podľa ktorého je správny orgán povinný zistiť skutočný stav vecí. Čo sa týka trvalého pobytu uviedli, že v administratívnom spise sa nachádzajú listiny, ktoré trvalý pobyt preukazujú. Taktiež rozhodnutie považovali za nepreskúmateľné, keďže z neho nie je zrejmé, ktoré rozhodnutia konfiškačnej komisie, ku ktorým špecifikovaným nehnuteľnostiam vzal správny orgán do úvahy pre konštatovanie nespĺnenia podmienky rozhodného obdobia. Taktiež mali za to, že ak správny orgán nezistil, že pôvodné vlastníčky a žiadateľky stratili, resp. nemali štátne občianstvo, je potrebné vychádzať z predpokladu, že toto občianstvo mali. Vo vzťahu k odsúdeniu podľa nariadenia č. 33/1945 Zb. SNR uviedli, že O. J., J. Q. a C. Q. boli odsúdené za vstup do politickej

strany Magyar Párt a nie za ich protiprávne konanie, čo potvrdzuje tá skutočnosť, že neboli zbavené občianskych práv iba verejne pokarhané. Žalobcovia mali za to, že sa jednalo o politickú perzekúciu, čo mal správny orgán zohľadniť, nakoľko cieľom zákona č. 229/1991 Zb. je zmierniť následky majetkových krívd. Vo vzťahu k rozhodnému obdobiu žalobcovia uviedli, že správny orgán sa nezaoberal, kedy došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z pôvodných vlastníkov na štát a neposúdil, či konfiškácia spadala do rozhodujúceho obdobia. Poukázali na stanovisko Najvyššieho súdu SR zverejnené v zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 45, podľa ktorého sa podľa § 6 ods. 2 zákona o pôde postupuje aj keď nehnuteľnosti prešli na štát pred dňom 25.2.1948.

II.

Zhrnutie napadnutého rozhodnutia žalovaného

9. Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov, rozhodnutím č. OU-PO-OOP6-2019/013950-DRA zo dňa 19.03.2019 potvrdil napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. OU-PP-PLO-2018/002172-018-MI zo dňa 23.8.2018. Predmetné rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1, ods.2, § 6 ods. 1, ods.2 zákona č. 229/1991 Zb. Uviedol, že účelom zákona č. 229/1991 Zb. je prinavrátenie vlastníctva, resp. poskytnutie náhrady oprávneným osobám, ktorým prešlo vlastnícke právo k pozemkom na štát alebo inú právnickú osobu v rozhodujúcom období niektorým zo spôsobov vymenovaných v § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. Uvedeným zákonom sa naprávajú krivdy, ktoré boli spôsobené totalitným režimom, postupmi vtedajších štátnych orgánov, ktoré neboli v súlade s demokratickými princípmi, princípmi právneho štátu a ochrany základných práv a slobôd. Konštatoval, že v prípade uplatnenia reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. je nevyhnutné, aby účastníci konania preukázali splnenie podmienok a to štátneho občianstva, trvalého pobytu, prechod vlastníctva na štát v rozhodnom období a to, že pôvodní vlastníci neboli odsúdení v zmysle nariadenia č. 33/1945 Zb. SNR. Vo vzťahu k preukázaniu štátneho občianstva žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu SR PL ÚS 127/07 zo dňa 29.10.2008, v ktorom je uvedené, že pri posudzovaní podmienky štátneho občianstva ako predpokladu pre vznik reštitučného nároku Európska komisia pre ľudské práva v Štrasburgu v súvislosti s reštitúciami vyslovila, že podľa Dohovoru neexistuje právo na reštitúciu vlastníctva a pretože diskriminácia podľa čl. 14 Dohovoru je možné len v súvislosti s porušením niektorého hmotného práva zaručeného Dohovorom nemožno odvodiť v prípade podmienky štátneho občianstva, ani trvalého pobytu podľa reštitučných predpisov, porušenie zákazu diskriminácie. V tejto súvislosti žalovaný uviedol, že právo na reštitúciu je osobitným druhom majetkového práva, ktorého vznik upravil samotný štát a je podmienené splnením zákonom stanovených podmienok, bez preukázania ktorých právny nárok na reštitúciu nevznikne. Žalovaný mal za to, že splnenie týchto podmienok je povinný preukázať žiadateľ nároku. Správne orgány sú v zmysle § 3 ods. 2 Správneho poriadku povinné poskytovať pomoc a poučenia účastníkom konaniam, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu, pričom k takejto forme pomoci patrí pomoc pri odstraňovaní nedostatkov podania, avšak rozsah pomoci nie je absolútny a nenahrádza pomoc poskytovanú advokátom účastníkom konania. Žiadateľky napriek výzve správneho orgánu č. 1903/1003/07 zo dňa 27.9.2007, ktorá bola prevzatá dňa 1.10.2007 nepredložili správne orgánu potvrdenie o štátnom občianstve (kópiu OP, cestovného pasu), teda podmienka štátneho občianstva nebola splnená. Žalovaný právne uzavrel, že splnenie podmienky preukázania štátneho občianstva je nevyhnutnou podmienkou pre vznik reštitučného nároku a bez jej naplnenie je posudzovanie akýchkoľvek ďalších okolností v konaní právne irelevantná. Žalovaný taktiež uviedol, že zákon o pôde nezaraďuje prechod vlastníctva na štát v dôsledku konfiškácie medzi reštitučné titulu podľa § 6 ods. 1 ale v samostatnom ods. 2 upravuje postup s odvolaním sa na už vzniknutý nárok na vyňatie z konfiškácie a neodsúdenie pôvodných vlastníkov. Z uvedeného mal za to, že nehnuteľnosti možno v reštitúcií vydať len osobám, ktorých majetok bol skonfiškovaný na základe maďarskej národnosti a nie osobám, ktoré boli odsúdené podľa vyššie uvedeného nariadenia SNR. Poukazujúc na skutočnosť, že pôvodné vlastníčky boli odsúdené podľa nariadenia SNR č. 33/1945 žalovaný sa stotožnil s konštatovaním prvostupňového správneho orgánu, že pôvodné vlastníčky nesplnili podmienky podľa § 6 ods. 2 zákona o pôde. V súvislosti s touto skutočnosťou žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Sžo/35/2007 z 10.1.2008. Čo sa týka tvrdenia žalobcov, že odsúdenie pôvodných vlastníkov nehnuteľností je potrebné vyhodnotiť ako politickú perzekúciu, žalovaný uviedol, že zákon č. 229/1991 Zb. nerozlišuje druh trestu ale jednoznačne z okruhu oprávnených osôb vylučuje osoby, ktoré boli odsúdené podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Zb. Záverom žalovaný konštatoval, že v prejednávanom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre vydanie nehnuteľností podľa § 6 ods. 2 zákona o pôde, pričom správne orgány sú v zmysle princípu právnej istoty konať iba v rozsah a spôsobom, ktorý ustanoví

zákon, preto sú správne orgány povinné prihliadať na odsúdenie pôvodných vlastníčok a uvedené vyhodnotiť ako prekážku vydania nehnuteľností. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil odvolací správny orgán námietku rozhodného obdobia ako právne irelevantnú. Napriek tomu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Sžr/2/2017 z 6.2.2018, v ktorom bol vyslovený právny názor, že v prípade, ak dôjde ku konfiškácii nehnuteľného majetku osoby uplatňujúcej si reštitučný nárok pred začatím rozhodujúceho obdobia, t.j. pred 25.2.1948, nie je naplnená zákonná hmotnoprávna podmienka na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona o pôde v zmysle § 4 ods. 1 v spojení s §6 ods. 2 zákona o pôde a to, že nebolo dodržané rozhodné obdobie odňatia jej vlastníckeho práva štátom. Poukazujúc na uvedené rozhodnutie konštatoval, že v predmetnom konaní boli nehnuteľnosti pôvodným žiadateľkám konfiškované na základe rozhodnutí z roku 1946, teda pred rozhodným obdobím. Aj napriek záveru o konfiškácii majetku pred rozhodným obdobím žalovaný dal dôraz na to, že nárok žalobcom na vydanie nehnuteľností nebol priznaný z dôvodu nepreukázania štátneho občianstva a taktiež z dôvodu, že pôvodné vlastníčky boli odsúdené podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Zb.

III.

Argumenty žalobcu v podanej žalobe

10. Voči rozhodnutiu žalovaného č.OU-PO-OOP6-2019/013950-DRA zo dňa 19.3.2019 a rozhodnutiu Okresného úradu Poprad, odbor pozemkový a lesný, č.OU-PO-PLO6-2018/002172-018-MI zo dňa 23.08.2018 podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote správnu žalobu, ktorou namietali nesprávne právne posúdenie veci, nedostatočné zistenie skutkového stavu, rozpor skutkového stavu, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia so stavom vyplývajúcim z administratívneho spisu a porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré by mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia. Žalobcovia uviedli, že svoje nároky odvodzujú z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len zákon č. 229/1991 Zb.). Nesúhlasili so závermi správnych orgánov, že neboli naplnené podmienky oprávnených osôb podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. Čo sa týka podmienky preukázania štátneho občianstva žalobcovia konštatovali, že v listinách predložených pôvodnými žiadateľkami bola uvedená iba národnosť týchto osôb, avšak nebolo nikde uvedené ich štátne občianstvo, teda šetrením nebolo zistené, že by vlastníčky, resp. pôvodné žiadateľky stratili československé štátne občianstvo, preto podľa ich názoru je dôvodné sa domnievať, že toto občianstvo mali. Vo vzťahu k štátnemu občianstvu pôvodnej vlastníčky J. Q. zo Zápisnice o predbežnom šetrení v dedičskom konaní po poručiťelke J. Q. zo dňa 30.3.1972 je zrejmé, že táto mala československé štátne občianstvo. Aj v návrhu na konfiškáciu zo dňa 9.9.1946 vyplýva československé štátne občianstvo O. J. a z návrhu na konfiškáciu zo dňa 7.9.1946 vyplýva československé štátne občianstvo J. Q.. Žalobcovia namietali, že splnenie podmienky štátneho občianstva u pôvodných žiadateľiek a pôvodných vlastníkov si správne orgány nepreverovali a len sa vyjadrili k údaju o národnosti, preto závery o absencii podmienky štátneho občianstva nevyplývajú z administratívneho spisu. Žalobcovia mali za to, že informáciu o splnení uvedenej náležitosti mal zisťovať správny orgán, ktorý má prístup k verejným listinám, nakoľko údaje z informačných systémov verejnej správy už účastník konania nemusí preukazovať dokladmi, nakoľko tieto údaje sa považujú za skutočnosti známe správne orgánu z úradnej činnosti. Na základe uvedeného mali žalobcovia za to, že správne orgány nevykonali všetko, aby objasnili skutočný stav veci. Žalobcovia mali za to, že prvostupňový správny orgán si mal prostredníctvom matrik a príslušných štátnych orgánov zabezpečiť rodné listy oprávnených osôb, úmrtné listy pôvodných vlastníkov, dedičské rozhodnutia a potvrdenia o štátnom občianstve. Žalobcovia konštatovali, že trvalý pobyt ako podmienka na uplatnenie reštitučného nároku nebol zo strany správneho orgánu spochybnený, teda bolo preukázané, že tento je daný. Poukazujúc na uvedené správne orgány konštatovali, že trvalý pobyt a štátne občianstvo nemožno skúmať izolovane a z určenia trvalého pobytu možno vyvodiť aj štátne občianstvo oprávnených osôb. Vo vzťahu k odsúdeniu pôvodných vlastníčok pozemkov podľa nariadenia č. 33/1945 Zb. SNR žalobcovia uviedli, že O. J., J. Q. a C. Q. boli odsúdené ľudovými súdmi na základe § 3 Nariadenia SNR č. 33/1945 Zb. na trest verejného pokarhania za to, že vstúpili do politickej strany Magyar Párt, teda dôvodom potrestania bola ich maďarská národnosť a nie ich protiprávne konanie. Uvedená skutočnosť má vyplývať aj z rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 28.11.1946 č. 223/46-V, podľa ktorého sa konfiškujú majetok J. Q. ako osobe nemeckej národnosti. Taktiež uviedli, že pôvodné vlastníčky neboli zbavené svojich občianskych práv, iba boli verejne pokarhané za účasť v politickej strane, teda sa nejednalo o konanie, ktoré by vykazovalo známky zločincov alebo kolaborantov s fašistickým režimom ale jednalo

sa o politickú perzekúciu. Žalobcovia namietali nesplnenie podmienky rozhodného obdobia, keďže správny orgán sa podľa ich názoru nevysporiadal s námietkami týkajúcimi sa neskoršieho vyznačenia jednotlivých konfiškačných rozhodnutí. Čo sa týka katastrálneho územia Matejovce tak z rozhodnutia konfiškačnej komisie v Poprade č. KOM. I/46-III zo dňa 8.8.1946, ktoré bolo vydané v prípade O. J. a J. Q., tak uvedené bolo vyznačené až 2.11.1948. Taktiež aj v prípade majetku v katastrálnom území Stráže pod Tatrami bolo uvedené rozhodnutie na základe návrhu zo dňa 20.1.1949 vyznačené Okresným súdom Poprad až dňa 17.2.1949 a majetok v katastrálnom území Poprad na základe návrhu zo dňa 28.12.1949 bol vyznačený až dňa 2.1.1950. Žalobcovia za relevantné pri posúdení rozhodného obdobia považovali skutočnosť, kedy rozhodnutie konfiškačnej komisie nadobudlo právoplatnosť a nie kedy bolo vydané. Na základe uvedených skutočností mali žalobcovia za to, že splnili hmotnoprávne predpoklady na vydanie nehnuteľností. Keďže napadnuté rozhodnutie sa v dostatočnom rozsahu nezaoberalo ich námietkami, mali za to, že uvedené rozhodnutie trpí vadou nepreskúmateľnosti. Na základe uvedených skutočností navrhli, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu v celom rozsahu a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

IV.

Vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe

11. Žalovaný sa k správnej žalobe vyjadril podaním zo dňa 30.7.2019, v ktorom uviedol, že v administratívnom konaní nebolo preukázané, či pôvodné žiadateľky (C. Q. a E. D., rod Q.) spĺňali podmienky oprávnených osôb podľa § 6 ods. 2 zákon o pôde ako ani štátne občianstvo a trvalý pobyt pôvodných vlastníkov nehnuteľností, teda O. J. a J. Q.. Žalovaný konštatoval, že správny orgán poukázal na to, že z predložených listinných dokladov vyplýva, že na niektorých je národnosť pôvodných vlastníčok uvedená ako maďarská a na iných ako nemecká. Taktiež uviedol, že vo vzťahu k trvalému pobytu nebola doložená žiadna listina. Nemenej dôležitou skutočnosťou bolo aj odsúdenie pôvodných vlastníčok rozsudkom Okresného súdu Poprad č. Tľud 97/1946 zo dňa 5.8.1946 podľa nariadenia č. 33/1945 SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdництва. Žalovaný v predmetnom vyjadrení zotrval na záveroch uvedených v napadnutom rozhodnutí a to čo sa týka zisteného skutkového stavu ako aj právneho posúdenia veci. Vo vzťahu k námietke žalobcov, že správny orgán vychádzal z národnosti pôvodných vlastníčok a nie z ich štátneho občianstva žalovaný uviedol, že podľa nariadenia č. 104/45 Zb. bola dôležitou skutočnosťou pre posúdenie štátneho občianstva národnosť pôvodných vlastníkov, keďže podľa § 1 ods. 1 predmetného nariadenia s okamžitou platnosťou a bez náhrady sa konfiškoval pre účely pozemkovej reformy pôdohospodársky majetok na území Slovenska vo vlastníctve osôb maďarskej národnosti, ktoré 1.novembra 1938 nemali československú štátnu príslušnosť a osôb maďarskej národnosti, pokiaľ tento majetok prevyšoval výmeru 50ha. Za osoby s nemeckou alebo maďarskou národnosťou sa považovali okrem iných podľa § 1 ods.5 nariadenia SNR č. 104/45 Zb. aj osoby, ktoré mali príslušnosť k maďarskej alebo nemeckej politickej strane po 29.9.1938 alebo takúto národnosť priznali pri niektorom sčítaní ľudu. Vzhľadom na rozsudok Okresného ľudového súdu Poprad č. Tľud 97/46 zo dňa 5.8.1946, z ktorého vyplýva, že O. J., J. Q. a C. Q. vstúpili do politickej strany Magyár Párt, naplnili podmienky stanovené v ustanovení § 1 ods. 5 nariadenia č. 104/45 Zb. Podľa § 1 ods. 2 Dekréty prezidenta č.33/1945 Zb. o úpravě československého štátního občianství osob národnosti německé a maďarské, ostatní československí štátní občiania nemeckej a maďarskej národnosti stratili československé štátne občianstvo dňom, kedy Dekrét prezidenta nadobudol účinnosť, teda dňa 10.8.1945. Keďže reštitučný nárok je osobitným druhom majetkového práva, ktorého vznik je upravený štátom ako suverénom a je podmienený splnením zákonom stanovených podmienok a to jednak objektívnych- strata vlastníckeho práva v rozhodnom období, strata vlastníckeho práva niektorým zo zákonom stanovených dôvodov, uplatnenie nároku v zákonom stanovenej prekluzívnej lehote ale aj subjektívnych podmienok a to podmienky štátneho občianstva Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, bez splnenia týchto podmienok nevznikne nárok na reštitúciu. Žalovaný nesúhlasil s tvrdením žalobcov, že dôkaz o štátnom občianstve mal zabezpečiť správny orgán, resp. že štátne občianstvo je možné odvodiť od trvalého pobytu. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Sžr/80/2011 zo dňa 20.12.2011, v zmysle ktorého rozsah pomoci poskytovanej správnym orgánom nie je absolútny a nemá nahrádzať pomoc poskytovanú účastníkovi konania advokátom. Správny orgán má vyzvať účastníka konania na odstránenie nedostatkov v primeranej lehote a zároveň ho poučiť o dôsledkoch, ktoré môže mať neodstránenie nedostatkov pre ďalší priebeh konania. V tejto súvislosti uviedol, že žalobcov vyzval na predloženie okrem iných dokladov aj potvrdenia o štátnom občianstve. Listiny, na

ktoré boli pôvodné žiadateľky vyzvané listom zo dňa 27.9.2007, neboli do konania doložené. Správny orgán vyvinul maximálne úsilie na zabezpečenie potrebných dôkazov. Žalobcovia nevyužili možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia i k spôsobu ich zistenia, ani nevykonali návrhy na doplnenie zistení, napriek tomu, že na to boli vyzvaní listami zo dňa č. OU-PP-PLO-2018/002172-012 a č. OU-PP-PLO-2018/002172-017 zo dňa 2.5.2018. Žalovaný uviedol, že pri preukazovaní štátneho občianstva absentovala u žalobcov aktívna spolupráca so správnym orgánom. Taktiež mal žalovaný za preukázané, že pôvodné vlastníčky ako aj pôvodná žiadateľka C. Q. boli ľudovým súdom odsúdené podľa nariadenia č. 33/1945 Zb., teda ani uvedená podmienka neodsúdenia nebola naplnená. Žalovaný uviedol, že sa vysporiadal so všetkými dôvodmi odvolania a konštatoval, že nesplnenie subjektívnej podmienky na strane oprávnených osôb ako aj odsúdenie pôvodných vlastníčok a jednej z pôvodných žiadateľiek absolútne vylučujú vznik reštitučného nároku a následne posudzovanie akýchkoľvek ďalších okolností v konaní je právne irelevantné. Na základe uvedeného žalovaný navrhol žalobu žalobcov zamietnuť.

V.

Replika žalobcu

12. Žalobcovia v replike zo dňa 31.1.2021 uviedli, že majú za preukázané naplnenie podmienky štátneho občianstva pôvodných vlastníkov ako aj pôvodných žiadateľov, nakoľko v konaní nebolo preukázané, že by tieto osoby štátne občianstvo stratili. Taktiež poukázali na to, že zo zápisnice o predbežnom šetrení vyhotovenej dňa 30.3.1972 v dedičskom konaní po J. Q. je pri údajoch o zomrelej osobe uvedené československé štátne občianstvo. Taktiež československé štátne občianstvo O. J. je uvedené v návrhu MNV v Poprade na konfiškáciu zo dňa 9.9.1946 a československé štátne občianstvo J. Q. je uvedené v návrhu na konfiškáciu zo dňa 7.9.1946. Žalobcovia uviedli, že uniesli dôkazné bremeno ohľadom štátneho občianstva pôvodných vlastníkov a ak mal žalovaný a správny orgán za to, že tieto osoby štátne občianstvo stratili mal preukázať opačný stav na základe lustrácie osôb vo verejných registroch. Čo sa týka odsúdenia podľa nariadenia č.33/1945 Zb. SNR žalobcovia zotrvali na svojich tvrdeniach ohľadom potrestania z dôvodu príslušnosti k maďarskej národnosti, pre ktorú došlo aj ku konfiškácií ich majetku, a teda sa nejednalo o potrestanie ich protiprávneho konania. Uvedené podľa tvrdení žalobcov vyplýva z rozhodnutia Konfiškačnej komisie v Poprade zo dňa 28.11.1946 č.223/46-V, podľa ktorého sa konfiškuje majetok J. Q. ako osoby nemeckej národnosti bez ohľadu na to, v ktorom katastrálnom území, či v ktorej obci na celom území Slovenska sa tento majetok nachádza. Mali za to, že správny orgán mal zohľadniť aj obsah rozsudku zo dňa 5.8.1946. Keďže pôvodné vlastníčky boli odsúdené za účasť v politickej strane je zrejmé, že ich konanie nevykazovalo žiadne známky zločincov ani kolaborantov s fašistickým režimom a vydanie tohto rozsudku predstavovalo politickú perzekúciu. Podľa vyjadrení žalobcov mal správny orgán prihliadnuť na účel zákona a zmierniť následky majetkových krívd. Žalobcovia sú toho názoru, že nedemokratické právne predpisy, ktoré boli počas totalitného režimu v Československu nemôžu požívať takú právnu silu, aby boli dôvodom na nepriznanie určitej materiálnej satisfakcie osobám, ktoré vo vysokej miere trpeli v dôsledku socialistického režimu.

VI.

Duplika žalovaného

13. Žalovaný sa k replike žalobcu v súdom stanovenej lehote nevyjadril.

VI.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

14. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. obdobne sa postupuje aj v prípadoch, keď fyzickým osobám vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov.9) Za osoby, ktorým vznikol nárok na vyňatie poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa osobitných predpisov,9) treba považovať na účely tohto zákona aj štátnych občanov Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a ktorým sa skonfiškoval9a) poľnohospodársky majetok a neboli odsúdené podľa osobitných predpisov.9b) Pokiaľ tento majetok bol už pred rozhodným obdobím pridelený v rámci predpisov o pozemkových reformách, rieši sa nárok týchto oprávnených osôb podľa § 12, ak došlo k odňatiu prídely postupom uvedeným v odseku 1.

15. Poznámky pod čiarou k ustanoveniu § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb.:

9) Napr. nariadenie Zboru poverenikov č. 26/1948 Zb. SNR, ktorým sa upravuje vyňatie poľnohospodárskeho majetku osôb maďarskej národnosti z konfiškácie.

9a) Nariadenie Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov.

Dekrét prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. o konfiškácii nepriateľského majetku a o Fondoch národnej obnovy.

9b) Nariadenie SNR č. 33/1945 Zb. SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva v znení neskorších predpisov.

16. Podľa § 5 nariadenia č.33 Slovenskej národnej rady o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva zo dňa 15.5.1945 (ďalej len nariadenie č.33/1945 Zb. SNR), kto bol v miestnom merítku zakladateľom, organizátorom alebo propagátorom Hlinkovej slovenskej ľudovej strany, Hlinkovej gardy alebo iných fašistických organizácií a svoju činnosť vyvíjal v zmysle fašistického režimu, kto bol exponovaným propagátorom fašistických ideí, spolupráce s nacistickým Nemeckom alebo vojny proti Zväzu sovietskych socialistických republík a spolencom, kto pracoval politicky ako nepriateľ demokratického systému Československej republiky alebo kto sa zúčastnil na protidemokratických, protikomunistických, rasových alebo pod. akciách a štvaniach, kto sa obohatil na úkor iných občanov využívajúc svojho politického postavenia, kto sa akokoľvek previnil v boji za slobodu slovenského národa alebo za vojny proti spojeneckému Zväzu sovietskych socialistických republík a ostatným spolencom alebo kto utláčal druhých občanov najmä ich nútil na prácu pre nemecké vojenské záujmy, alebo inak ich poškodil na životoch a majetkoch alebo kto nesie zodpovednosť za príkorie občanov, spôsobené okupantmi a zradcami, v obci- pokiaľ táto činnosť nie je trestná podľa §§1-4, potrestá sa zadelením do pracovného útvaru najdlhšie na dobu 2 rokov a pozbavením občianskych práv na dobu 2-15 rokov alebo len verejným pokarhaním.

17. Podľa § 6 nariadenia č.33/1945 Zb. SNR, ak páchatel svojou neskoršou činnosťou, najmä účasťou na povstaní, významne sa zaslúžil o protifašistický boj alebo o záchranu slovenských životov, možno trest smrti premeniť na trest na slobode do 30 rokov, alebo v mimoriadnych prípadoch uložiť tresty vedľajšieho ako tresty hlavné, prípadne páchatela aj oslobodiť.

18. Podľa § 7 nariadenia č.33/1945 Zb. SNR, súd v odsudzujúcom rozsudku vysloví súčasne stratu občianskych práv, s výnimkou prípadu verejného pokarhania.

19. Podľa čl. I ods. 1 písm. b) nariadenia č.64/1946 Sb. SNR zo dňa 14.5.1946, ktorým sa mení nariadenie o konfiškovaní a urýchlennom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa (ďalej len nariadenie č. 64/1946 Sb. SNR), ustanovenia § 1 nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR sa zrušujú a nahrádzajú ustanoveniami tohto znenia, s okamžitou platnosťou a bez náhrady konfiškujú sa pre účely pozemkovej reformy pôdohospodársky majetok na území Slovenska, ktorý je vo vlastníctve osôb maďarskej národnosti bez ohľadu na štátnu príslušnosť

20. Podľa čl. I ods. 10 nariadenia č.64/1946 Sb. SNR, rozhodnutím Komisie (ods.7) alebo Zboru poverenikov (ods.8 posledná veta) považuje sa majetok takejto osoby za konfiškovaný podľa ods. 1, 2 alebo 3 dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť na Najvyšší správny súd sa nepripúšťa.

21. Podľa čl. I ods. 11 nariadenia č.64/1946 Sb. SNR, Zbor poverenikov nariadením určí, že sa pôdohospodársky majetok osôb spadajúcich pod ustanovenia §1 ods. 1 písm. b) vyníma čiastočne, najviac však do 50 ha z konfiškácie.

22. Podľa § 1 ods. 1 Ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Zb. o úprave československého štátneho občianstva osôb nemeckej a maďarskej národnosti z 2.9.1945 (ďalej len Ústavný dekrét č.33/1945 Zb.) československí štátni občania národnosti nemeckej alebo maďarskej, ktorí podľa predpisov cudzej okupačnej moci nadobudli štátnu príslušnosť nemeckú alebo maďarskú, stratili dňom nadobudnutia tejto štátnej príslušnosti československé štátne občianstvo.

23. Podľa § 1 ods. 2 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., ostatní československí štátni občania národnosti nemeckej alebo maďarskej strácajú československé štátne občianstvo dňom, kedy tento dekrét nadobúda účinnosť.

24. Podľa § 1 ods. 3 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., tento dekrét sa nevzťahuje na Nemcov a Maďarov, ktorí sa v dobe zvýšeného ohrozenia republiky (§18 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 19.6.1945, č 16 Sb., o potrestaní nacistických zločincov, zradcov a ich pomáhačov a o mimoriadnych ľudových súdoch) prihlásili v úradnom hlásení za Čechov alebo Slovákov.

25. Podľa § 1 ods. 4 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., Česi, Slováci a príslušníci iných slovanských národov, ktorí sa v tejto dobe prihlásili za Nemcov alebo Maďarov, donútení nátlakom alebo okolnosťami hodnými zvláštno zreteľa, neposudzujú sa podľa tohto dekrétu ako Nemci alebo Maďari, ak minister vnútra schváli osvedčenie o národnej spoľahlivosti, ktoré vydá príslušní okresný národný výbor (okresná správna komisia) po preskúmaní uvedených skutočností.

26. Podľa § 2 ods. 1 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., osobám spadajúcim pod ustanovenie § 1, ktoré preukážu, že zostali verné Československej republiky, nikdy sa neprevinili proti národom českému a slovenskému a buď sa účinne zúčastňovali boja z ich oslobodenie alebo trpeli pod nacistickým alebo fašistickým terorom, zachováva sa im československé štátne občianstvo.

27. Podľa § 2 ods. 2 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., žiadosť o zistenie, že sa československé štátne občianstvo zachováva, je možné podať do šiestich mesiacov od počiatku účinnosti tohto dekrétu u miestne príslušného okresného národného výboru alebo ak býva žiadateľ v cudzine u zastupiteľského úradu. Rozhoduje o nej ministerstvo vnútra na návrh zemského národného výboru, na Slovensku Slovenskej národnej rady. Tieto osoby sú až do vybavenia žiadosti považované za československých štátnych občanov, ak im okresný národný výbor alebo zastupiteľský úrad vydá osvedčenie o okolnostiach uvedených v predchádzajúcom odstavci.

28. Podľa § 3 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., osoby, ktoré stratili československé štátne občianstvo podľa §1, môžu do šiestich mesiacov odo dňa, ktorý bude určený vyhláškou ministra vnútra, vytláčenou v Zbierke zákonov a nariadení, žiadať u miestne príslušného okresného národného výboru alebo zastupiteľského úradu o jeho vrátenie. O takejto žiadosti rozhodne podľa voľnej úvahy ministerstvo vnútra na návrh zemského národného výboru, na Slovensku Slovenskej národnej rady; nesmie jej však vyhovieť, ak žiadateľ porušil povinnosti československého štátneho občana. Pokiaľ vládnym nariadením nebude stanovené inak, platia i pre tieto prípady všeobecné predpisy o nadobúdaní československého štátneho občianstva.

29. Podľa § 4 ods. 1 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., pre účely tohto dekrétu sa posudzujú vydané ženy a nepnoleté deti samostatne.

30. Podľa § 4 ods. 2 Ústavného dekrétu č.33/1945 Zb., žiadosti podľa § 3, ktoré podajú manželky a nepnoleté deti československých štátnych občanov, možno posudzovať benevolentne. Až do rozhodnutia o nich možno žiadateľa považovať za československého štátneho občana.

31. Podľa §1 ods. 1 zákona č. 245/1948 Zb. o štátnom občianstve maďarskej národnosti zo dňa 25.10.1948, osoby maďarskej národnosti, ktoré dňa 1.novembra 1938 boli československými štátnymi občanmi, majú bydlisko na území Československej republiky a nie sú príslušníkmi cudzieho štátu, nadobúdajú bež ďalšieho československé štátne občianstvo dňom, kedy tento zákon nadobúda účinnosť, ak zložia do 90 dní od tohto dňa sľub vernosti československej republike.

32. Správny súd po preskúmaní administratívneho spisu a spisového materiálu súdu, viazaný žalobnými bodmi žalobcov konštatuje, že prvostupňový správny orgán vykonal v konaní rozsiahle dokazovanie, ktorým skúmal splnenie podmienok na vydanie nehnuteľností podľa zákona č. 229/1991 Zb., pričom na základe takto zisteného skutkového stavu dospel rovnako ako aj žalovaný k správne právnemu záveru o nevydaní nehnuteľností a nepriznaní práva na náhradu za nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým si právni predchodcovia žalobcov uplatnili reštitučný nárok, keďže pôvodné vlastníčky (O. J. a J. Q.) týchto nehnuteľností nespĺňali podmienky stanovené ustanovením § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., teda nespĺnili negatívne formulovanú podmienku neodsúdenia osôb, ktorým vznikol nárok na vyňatie

poľnohospodárskeho majetku z konfiškácie podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Zb. SNR o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva v znení neskorších predpisov.

33. Z administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že Okresný ľudový súd v Poprade v rozhodnutí Tľud 97/46 zo dňa 5.8.1946 v trestnej veci proti Kornelovi Kraetschmerovi a spol. pre § 3 nariadenia č. 33/45 SB. SNR uznal okrem iných osôb aj obžalovanú O. J., nar. X.X.XXXX v K., bytom v I. I., národnosti maďarskej, obžalovanú C. Q., nar. XX.X.XXXX v I. I., bytom I. I., národnosti maďarskej a obžalovanú J. Q., nar. XX.X.XXXX v I. I., národnosti K., za vinné, že vstúpili do politickej strany Magyar Párt, vedenej poslancom S. E., hoci veľmi dobre vedeli, že úkolom tejto bolo sústrediť všetkých Maďarov na Slovensku, jednotne postupovať a podniknúť všetko, aby bolo dokázané, že Slovensko je vo veľkej miere maďarské, je čiastkou Svätoštepanskej koruny a takto potom na medzinárodných miestach dosiahnuť pripojenie Slovenska alebo jeho časti ku fašistickému Maďarsku, týmto toto zväčšiť a odveký boj slovenského nárok za slobodu potlačiť. Predsa v tejto zotrvali až do 28.januára 1945 a tak pracovali politicky ako nepriatelia demokratického systému ČSR, čím spáchali trestný čin podľa § 5, nariadenia č. 33/45 Sbn. SNR a odsudzujú sa dľa citovaného §-u ku trestu verejného pokarhania. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že obžalovaní vstúpili dobrovoľne do politickej strany Magyar Párt a hoci im bolo známe, aké ciele táto strana sleduje a zotrvali v nej až do konca januára 1945.

34. Na základe uvedenej skutočnosti je zrejmé, že pôvodné vlastníčky konfiškovaných majetkov, vo vzťahu ku ktorým boli uplatnené reštitučné nároky, nespĺňali podmienku neodsúdenia podľa nariadenia č. 33/1945 Sbn. SNR. Ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. neumožňuje posudzovať dôvod odsúdenia, a teda rozlišovať medzi odsúdením podľa § 1 (fašistickí okupanti), §2 (domáci zradcovia), §3 (kolaboranti), §4 (zrada na povstaní) alebo §5 (previnilci fašistického režimu). Zákon výslovne striktnie formuluje požiadavku neodsúdenia na základe uvedeného nariadenia nevynímajúc odsúdenie podľa § 5 nariadenia č. 33/1945 Zbn. SNR. K uvedenej problematike zaujal stanovisko aj Najvyšší súd SR, ktorý v rozhodnutí sp.zn. 8Sžo/35/2007 zo dňa 10.1.2008, zverejnenom v Zbierke stanovísk NS a súdov č. 1/2014 pod č. 5, vyslovil: „Ak pôvodný vlastník nehnuteľnosti bol odsúdený podľa nariadenia SNR č. 33/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 57/1946 Sb. n. SNR, nie sú splnené podmienky na ich vydanie podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb.“ Aj v konaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp.zn. 8Sžo/35/2007 zo dňa 10.1.2008 bol pôvodný vlastník odsúdený podľa § 5 nariadenia č. 33/1945 Zb.n. SNR na trest verejného pokarhania, pričom najvyšší súd sa stotožnil s právnym záverom, že v takomto prípade nie sú naplnené podmienky na priznanie reštitučného nároku podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. Správny súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na historický kontext, za ktorého bolo prijaté nariadenia č. 33/1945 Zb.n. SNR. Po skončení druhej svetovej vojny vyvstala na území Československa vôľa potrestať v čo najväčšom rozsahu všetky osoby, ktoré akýmkoľvek spôsobom podporovali režimy vládnuce v čase vojny a spolupracujúce s fašistickým Nemeckom alebo horthyovským Maďarskom. Vzhľadom na skutočnosť, že maďarská politická strana, ktorej členmi boli aj pôvodné vlastníčky, proklamovala pripojenie územia južného Slovenska k Maďarsku, bola príslušnosť k tejto strane považovaná za naplnenie ustanovení nariadenia č. 33/1945 Zb.n. SNR a to z dôvodu konania, ktoré odporovalo boju slovenského národa za slobodu. V prejednávanom prípade pôvodné vlastníčky boli členkami uvedenej politickej strany a v súvislosti s tým boli potrestané verejným pokarhaním podľa § 5 nariadenia č. 33/1945 Zb.n. SNR. Čo sa týka námietok žalobcov, že pôvodné vlastníčky boli odsúdené pre ich národnosť a nie pre ich protiprávne konanie, s uvedeným tvrdením nie je možné sa stotožniť, nakoľko ako bolo vyššie citované z rozhodnutia Okresného ľudového súdu v Poprade Tľud č. 97/46 zo dňa 5.8.1946, tieto neboli podľa nariadenia č. 33/1945 Zb.n.SNR odsúdené pre ich národnosť ale práve pre ich správanie spočívajúce v tom, že sa stali členmi uvedenej politickej strany. Vzhľadom na znenie ustanovenia § 6 ods.2 zákona č. 229/1991 Zb. a na zverejnené stanovisko Najvyššieho súdu SR v Zbierke stanovísk SR a súdov č. 1/2014 pod č. 5, správny súd sa stotožnil so záverom správnych orgánov vyslovených v napadnutých rozhodnutiach o nevydaní nehnuteľností a nepriznaní práva na náhradu za nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým bol uplatnený reštitučný nárok, z dôvodu, že pôvodné vlastníčky nespĺnili podmienky stanovené § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., keďže boli odsúdené podľa nariadenia č. 33/1945 Zb.n. SNR. Vo vzťahu k námietke, že sa jednalo o politickú perzekúciu pôvodných vlastníčok na základe národnostnej príslušnosti správny súd konštatuje, že uvedená námietka by bola relevantná, ak by došlo zo strany štátnych orgánov k politickej perzekúcií alebo k postupu porušujúcemu všeobecne uznávané ľudské práva a slobody, definovaným v ustanovení § 2 ods. 2 a 3 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990, nakoľko uvedené obdobie sa považuje za obdobie neslobody, avšak vzhľadom na

to, že k odsúdeniu pôvodných vlastníčov došlo v roku 1946 nemožno uvedené považovať za politickú perzekúciu, ktorej následky sa odstraňovali reštitučnými zákonmi.

35. S ostatnými právnymi závermi správnych orgánov, vyslovenými v napadnutých rozhodnutiach, sa správny súd nestotožnil a vzhľadom na uplatnené žalobné body považuje za potrebné sa s týmito námietkami žalobcov vysporiadať.

36. Čo sa týka námietky žalobcov, že konfiškačné rozhodnutia na majetok, vo vzťahu ku ktorým bol uplatnený reštitučný nárok, boli vydané pred rozhodným obdobím upraveným v ustanovení § 4 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., správny súd konštatuje, že ustanovenie § 6 ods. 2 predmetného zákona výslovne pre prípady v ňom upravené rozširuje rozsah rozhodného obdobia v reštitučnom zákone aj na obdobie pred 25.2.1945 a to za predpokladu, ak konfiškované pozemky boli odňaté ich pôvodným vlastníkom na základe nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov alebo na základe Dekréту prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. o konfiškácii nepriateľského majetku a o Fondoch národnej obnovy.

37. Aj v uvedenej problematike už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 9Sžr/132/2013 z 24.6.2015, ktoré je zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR 4/2017 pod č. 32, vyslovil právnu vetu, z ktorej vyplýva: „I. Z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov vyplýva záver, že nemožno poznámky pod čiarou č. 9 a č. 9a interpretovať inak, než ako príkladné odkazy na osobitné predpisy prichádzajúce do úvahy, a preto uvedené ustanovenie je žiaduce chápať ako ďalší reštitučný titul špecificky orientovaný do oblasti novej zákonnej reštitúcie konfiškovaného poľnohospodárskeho majetku priamo v režime zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov. Neobstojí preto ani zásadná námietka, že predmetná konfiškácia majetkov spadá v danom prípade pred tzv. rozhodné obdobie.

38. II. Je potrebné rešpektovať, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov obsahuje výslovné pravidlo ako postupovať pri strate konfiškovaného majetku, a preto je potrebné akceptovať ten záver, že § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov predstavuje prelom do inak striktno vymedzeného rozhodného obdobia pre prípady uvedené v § 6 ods. 1 uvedeného zákona. Opačný výklad by bol v príkrom rozpore s ústavne konformným výkladom na tak citlivú problematiku akou je nesporne problematika reštitučných konaní, ako i v rozpore s právom na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

39. Uvedený právny názor bol prijatý v Zbierke stanovísk z dôvodu odlišnej rozhodovacej praxe na Najvyššom súde SR a za účelom jej zjednotenia. V čase vydania rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu ako aj rozhodnutia žalovaného bol už zverejnený. Na základe uvedeného nemožno vychádzať z rozhodnutí, na ktoré poukazuje žalovaný vo svojom rozhodnutí sp.zn. 10 Sžr/3/2012 z 25.1.2013 a sp.zn. 1Sžr/75/2013, v ktorých najvyšší súd uvádza, že rozhodné obdobie, v ktorom došlo ku konfiškácii majetku je striktno dané ako obdobie od 25.02.1948 do 01.01.1990 a napriek tej skutočnosti, že aj pred týmto obdobím dochádzalo ku konfiškácii majetku osôb nemeckej a maďarskej národnosti nemožno obdobie od konca druhej svetovej vojny do 25.2.1948 považovať za obdobie, ktoré by zahŕňalo znaky negatívne poňatého výkonu štátnej moci a politickej perzekúcie vtedajšieho štátneho režimu proti jednotlivcovi, keďže práve ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. predstavuje osobitný typ reštitučného nároku, ktorý priamo v predmetnom ustanovení rozširuje rozhodné obdobie pre prípady konfiškácie majetku podľa nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR alebo Dekréту prezidenta republiky č. 108/1945Zb. V ostatných prípadoch reštitučných nárokov však definované rozhodné obdobie upravené v § 4 zákona č.229/1991 Zb. zostáva nedotknuté. Správny súd taktiež konštatuje, že nemožno vychádzať ani z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Sžr/2/2017 zo dňa 6.2.2018, nakoľko uvedené rozhodnutia sa žiadnym spôsobom nevysporiadava s odklonom od stanoviska zverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov 4/2017 pod č.32. Následne právny názor o rozšírení reštitučných nárokov aj na pozemky odňaté na základe nariadenia č. 104/1945 Zb. o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov, ku konfiškácii ktorého došlo pred 25.2.1948 bol uverejnený aj v ďalších rozhodnutiach prijatých v neskorších súdnych rozhodnutiach ako napríklad v rozsudku Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Sžr/138/2016 zo dňa 26.2.2019, čím dochádza k prekonaniu skoršej judikatúry najvyššieho súdu a je potrebné v prípade uplatnených reštitučných nárokov na vydanie nehnuteľností, ktoré boli konfiškované podľa nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR alebo Dekréту prezidenta republiky č. 108/1945 Zb., rozšíriť rozhodné obdobie aj pred dátum 25.2.1948.

40. Čo sa týka námietky žalobcov, že ku konfiškácií došlo až po 25.2.1948, nakoľko až po tomto dátume boli jednotlivé konfiškačné rozhodnutia vyznačené Okresným súdom Poprad, vo vzťahu k tejto námietke správny súd poukazuje na znenie § 1 ods. 1 nariadenia č.64/1946 Zb. SNR, na základe ktorého došlo u pôvodných vlastníčok ku konfiškácií ich majetku a v zmysle ktorého sa s okamžitou platnosťou konfiškuje poľnohospodársky majetok osôb maďarskej národnosti bez ohľadu na štátnu príslušnosť a na ustanovenie § 1 ods. 10 predmetného nariadenia, podľa ktorého rozhodnutím Konfiškačnej komisie alebo Zboru poverenikov sa považuje majetok za konfiškovaný dňom účinnosti predmetného nariadenia, pričom nebola pripustená sťažnosť na Najvyšší správny súd. Z uvedeného teda vyplýva, že vydaním rozhodnutia konfiškačnej komisie o konfiškácií majetku došlo k jeho konfiškácii späť a to ku dátumu účinnosti nariadenia č. 64/1946 Zb. SNR, teda tvrdenie žalobcov o právnej relevancii vyznačenia konfiškácie Okresným súdom Poprad, resp. vydania upovedomenia poverenictva o odmietnutí odvolania, na určenie dňa konfiškácie nemá vplyv. Avšak ako bolo uvedené vyššie v prípade konfiškácie majetku na základe nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR alebo Dekrétu prezidenta republiky č. 108/1945 Zb. nie je pre naplnenie podmienok stanovených ustanovením § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. podstatné, či ku konfiškácií došlo v rozhodnom období definovanom v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. alebo pred týmto obdobím, keďže uvedené ustanovenie rozširuje reštitučný nárok za stanovených podmienok aj pred rozhodné obdobie.

41. Vo vzťahu k žalobnej námietke žalobcov spočívajúcej v preukázaní štátneho občianstva pôvodných vlastníčok a pôvodných žiadateľiek správny súd uvádza, že jednou z podmienok pre priznanie reštitučných nárokov podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. je preukázanie štátneho občianstva a trvalého pobytu týchto osôb. Z administratívneho spisu je správne súdu zrejmé, že správny orgán na základe vlastnej iniciatívy s cieľom riadneho zistenia skutočného stavu vecí vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia naplnenia podmienok podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., avšak v spise absentuje výzva správneho orgánu vo vzťahu k príslušnej matrike, aby zaslala správne orgánu výpis z knihy narodení, sobášov a úmrtí vo vzťahu k pôvodným vlastníčkam a pôvodným žiadateľkám, ak ich štátne občianstvo považovali za spochybnené. Správny súd považuje za potrebné dať do pozornosti skutočnosť, že v administratívnom spise sa nachádza Zápisnica o predbežnom šetrení v dedičskom konaní po poručiťelke J. Q., z ktorej jednoznačne vyplýva, že uvedená mala v čase svojej smrti československé štátne občianstvo a trvalé bydlisko v Bratislave. Taktiež z dedičských rozhodnutí pôvodných žiadateľiek vyplýva, že tieto mali trvalý pobyt na území Slovenska. Správne súdu je zrejmé, že správny orgán sa v zmysle čl. I ods. 1 Dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Zb. domnieval, že tieto osoby stratili československé štátne občianstvo (predpoklad najmä u pôvodných vlastníčok konfiškovaných nehnuteľností) dňom nadobudnutia účinnosti Dekrétu prezidenta republiky z dôvodu ich maďarskej národnosti, avšak tieto osoby mohli opätovne nadobudnúť štátne občianstvo na základe žiadosti podľa § 3 predmetného dekrétu alebo následne na základe zákona č. 245/1948 Zb. z 25.10.1948. Uvedenou legislatívou bol vytvorený priestor pre osoby maďarskej národnosti na opätovné získanie československého štátneho občianstva. Následne v januári 1950 sa československé štátne občianstvo osobám maďarskej národnosti vracalo automaticky aj bez zloženia sľubu vernosti Československej republike, ak spĺňali podmienky československého štátneho občianstva ku dňu 1.novembra 1938, ku dňu 17.novembra 1948, teda v čase vydania zákona č. 245/1948 Zb. mali trvalý pobyt na území Československa, neboli príslušníkmi cudzieho štátu, prácou boli zapojení do budovateľského úsilia československého pracujúceho ľudu a neprevinili sa kolaboráciou s fašizmom. (pozri Z.- V., S., V., M., C., Š. R. a K. na Slovensku v rokoch 1945-1953 v dokumentoch. I. Prešov: UNIVERZUM, ISBN: 80-89046-33-9, str. 14) Na základe uvedených historických skutočností sa javí ako vysoko pravdepodobné, že pôvodným vlastníčkam ako aj pôvodným žiadateľkám bolo ich československé štátne občianstvo vrátené najneskôr v roku 1950. Uvedené potvrdzuje aj vyššie spomenutá zápisnica z dedičského konania, kde je výslovne uvedené, že poručiťelka J. Q. mala československé štátne občianstvo a posledný trvalý pobyt na území Československa. Z dedičských konaní po pôvodných žiadateľkách je taktiež zrejmé, že tieto osoby mali v čase smrti trvalé pobyty na území Slovenskej republiky a zároveň aj z návrhu na vrátenie vyvlastneného majetku z roku 1992 vyplýva ich trvalý pobyt na území Československej federatívnej republiky. Z pozemnoknižného výpisu č.872-87/1950 z 7.3.1950 je zrejmé, že aj pôvodná vlastníčka O. J. žila ku dňu 2.1.1950, kedy došlo k

prepisu vlastníckeho práva k pozemkom na č.XXX, katastrálne územie I. pod T., na základe darovacej zmluvy medzi ňou a J. Q., teda aj u tejto osoby sa javí byť československé štátne občianstvo za preukázané. Ak mal správny orgán za to, že u týchto osôb došlo k strate československého štátneho občianstva a následne ho tieto osoby nezískali späť, bol povinný túto skutočnosť preukázať, keďže z dokladov nachádzajúcich sa v administratívnom spise nie je zrejmé, že by podmienka štátneho občianstva u týchto osôb nebola naplnená.

42. Správny súd sa stotožňuje s tvrdením žalovaného, že pozemky, na ktoré je uplatnený reštitučný nárok podľa zákona č. 229/1991 Zb. je možné vydať, resp. priznať právo na náhradu za uvedené pozemky, len za predpokladu naplnenia podmienok stanovených reštitučnými predpismi, avšak ako už bolo vyššie uvedené osoby maďarskej národnosti, ktoré stratili svoje československé štátne občianstvo na základe dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945Zb. ho následne mohli opätovne získať buď podľa predmetného dekrétu na svoju žiadosť, resp. podľa zákona č. 245/1948Zb. alebo následne po roku 1950 ho automaticky získali naspäť, ak spĺňali podmienky, ktoré u pôvodných vlastníčov ako aj pôvodných žiadateľiek boli preukázané. Na základe uvedeného má správny súd za to, že došlo k preneseniu dôkazného bremena na správny orgán, ktorý v prípade, ak tvrdí, že tieto osoby nespĺňali podmienku štátneho občianstva, bol povinný uvedenú skutočnosť preukázať. Z administratívneho spisu však závery o neexistencii československého štátneho občianstva u pôvodných vlastníčov ako aj u pôvodných žiadateľiek nevyplývajú, preto súd má za to, že čo sa týka konštatovania o nepreukázaní splnenia podmienky štátneho občianstva a trvalého pobytu, boli to práve správne orgány, ktoré za skutkového stavu zisteného v predmetnom konaní (existencia zápisnic z dedičských konaní, z ktorých vyplýva trvalý pobyt a štátne občianstvo posudzovaných osôb) boli povinné preukázať nesplnenie týchto skutočností a to poukazujúc na ustanovenie § 32 ods. 1 Správneho poriadku, z ktorého vyplýva povinnosť správneho orgánu zistiť skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Čo sa týka rozhodnutí, na ktoré poukazoval žalovaný, resp. prvostupňový správny orgán, tieto sa týkajú možnosti štátu stanoviť podmienky pre priznanie reštitučných nárokov, s čím sa správny súd stotožňuje, avšak nevyplýva z nich povinnosť účastníkov konania preukázať nimi tvrdené skutočnosti, ak sa jedná o skutočnosti, ktoré si dokáže overiť správny orgán na základe vzájomnej spolupráce s inými orgánmi verejnej správy. Správne mu síce sa javí byť nespravodlivé požadovať od žalobcov, aby títo preukazovali štátne občianstvo pôvodných vlastníčov občianskym preukazom alebo pasom, ak tieto osoby zomreli pred uplatnením reštitučného nároku a správny orgán si uvedenú skutočnosť môže preveriť dopytom na príslušný iný orgán verejnej správy, ktorý je povinný mu poskytnúť súčinnosť.

43. Napriek uvedeným pochybeniam správnych orgánov, správny súd po preskúmaní rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, nakoľko vytýkané pochybenia správnych orgánov nie sú spôsobilé na zmenu napadnutých rozhodnutí, poukazujúc na skutočnosť, že v administratívnom konaní bolo preukázané odsúdenie pôvodných vlastníčov podľa nariadenia č. 33/1945 Zb. SNR, teda bolo preukázané, že tieto nespĺňajú podmienky podľa § 6 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb., a preto výrok napadnutých rozhodnutí je vecne správny, v dôsledku čoho správny súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.

a. trovách konania súd rozhodol s prihliadnutím na ust. § 167 a nasl. Správneho súdneho poriadku tak, že žalobcovi, ktorý nemal úspech v konaní, nepriznal ich náhradu. Žalovaný na náhradu trov konania zo zákona nemá nárok, keďže v danom prípade neboli splnené podmienky podľa § 168 a § 169 Správneho súdneho poriadku.

44. Toto rozhodnutie senát Krajského súdu v Prešove prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu, ktorú je potrebné podať na Krajský súd v Prešove (§ 443 ods. 2 písm. a) v spojení s § 444 ods. 1 Správneho súdneho poriadku).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie

rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len sťažnostné body), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 Správneho súdneho poriadku).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje vysokoškolské právnické vzdelanie II. Stupňa, ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), je žalovaným Centrum právnej pomoci (§449 ods. 1,2 Správneho súdneho poriadku).